

راهنمای تدریس اساتید در مراکز آموزش عالی

مترجم: دکتر ایزدی - جعفر بنی اردلان - دکتر منصور غلامی

انتشارات دانشگاه

بهار ۱۳۸۴

LB کانون، رابرت، ۱۹--

۱۰۲۵/۲ راهنمای تدریس اساتید در مراکز آموزش عالی /

مولفین، رابرت کانون؛ دیوید نیوبل؛

۲۹ک / مترجمین: رضا ایزدی؛ محمدجعفر بنی اردلان؛ منصور غلامی.

۱۳۸۳ همدان: انتشارات دانشگاه بوعلی سینا؛ ۱۳۸۳.

چهارده، ۲۶۹ ص. شابک: ۶-۸۲-۶۸۸۳-۹۶۴

کتابنامه

۱. تدریس - روش شناسی. ۲. تدریس. الف. نیوبل، دیوید. ب.

ایزدی، رضا، مترجم. ج. بنی اردلان، محمدجعفر، مترجم، د. غلامی،

منصور، مترجم. ه. عنوان.

۳۷۱/۱۰۲

عنوان:

مولف:

مترجمین:

ناشر:

مدیر مسئول

لینوگرافی:

چاپخانه:

تیراژ:

صفحه و قطع:

تاریخ انتشار:

قیمت:

شابک:

شماره کتاب:

راهنمای تدریس اساتید در مراکز آموزش عالی

رابرت کانون؛ دیوید نیوبل

دکتر رضا ایزدی - دکتر محمدجعفر بنی اردلان - دکتر منصور غلامی

انتشارات دانشگاه بوعلی سینا

محمدجواد یداله‌ای فر

روشن

دانشگاه بوعلی سینا

۱۵۰۰

۲۸۶- وزیر

۱۳۸۴

۲۵۰۰۰ ریال

۶-۸۲-۶۸۸۳-۹۶۴

۲۰۸

کلیه حقوق برای انتشارات دانشگاه بوعلی سینا محفوظ است

مرکز فروش: همدان دانشگاه بوعلی سینا، اداره انتشارات تلفن: ۸۱۱-۸۲۷۴۴۴۲-۸۱۱-۸۲۷۲۰۷۲-۸۱۱-۸۱۱

همدان- خیابان شهید حسین فهمیده روبروی پارک مردم فروشگاه اداره انتشارات

نماینده گی در تهران:

۱- موسسه کتابیران - میدان انقلاب - خیابان لبافی نژاد غربی (بعد از چهار راه کارگر) ۲- نوپردازان - میدان انقلاب، خیابان شهدای

ژاندارمری، بین فروردین و فخر رازی، پلاک ۲۰۴ تلفن: ۶۴۹۴۴۰۹-۶۴۱۱۱۷۳

پیشگفتار مترجمین	۵
پیشگفتار نویسندگان کتاب در باره چاپ چهارم کتاب حاضر	۶
فصل اول : کمک به دانشجویان در یادگیری	۱
مقدمه	۱
چگونه دانشجویان یاد میگیرند	۲
دانشجویان غیر سنتی (بزرگسال ، غیر بومی ، دوره های آزاد) و امر یادگیری	۶
کاربرد فناوری مدرن در یادگیری	۹
یادگیری مؤثر	۱۰
تحول و دگرگونی در اعمال روشهای تدریس	۱۴
منابع مطالعه	۱۷
فصل دوم : یادگیری فراگیر _ محور	۱۸
مقدمه	۱۸
یادگیری مسئله _ محور (PBL)	۲۱
اجرا کردن طرح یادگیری مسئله _ محور	۲۲
ملاحظات چند درباره طراحی درس	۲۴
ارزشیابی	۲۹
نظارت بر گروههای کوچک دانشجویان در تدریس (Tutoring)	۳۰
نقش کارکنان مؤسسه در یادگیری مسئله _ محور	۳۴
نتیجه گیری از یادگیری مسئله _ محور	۳۵
گرایش به سمت دانشجو - محوری در تدریس	۳۶
یادگیری مسئله - محور (PBL) در تدریس کلاسهای پر جمعیت	۳۶
ارزشیابی کردن یک درس مبتنی بر یادگیری دانشجو _ محوری	۳۹
نتیجه گیری از یادگیری دانشجو - محوری	۳۹
منابع مطالعه	۴۱
فصل سوم : تدریس در گروههای کوچک	۴۲
مقدمه	۴۲
اهمیت آموزش در گروههای کوچک	۴۲
آموزش گروههای کوچک چیست ؟	۴۳
اداره کردن یک گروه کوچک	۴۵
ساختار آموزشی یک گروه کوچک	۴۷
معرفی موضوعات و مواد انگیزشی	۵۱

۵۲	روشهای جایگزین شونده در مباحث درسی گروههای کوچک
۵۷	استفاده از فناوری در تدریس گروههای کوچک
۵۸	هنگامیکه پیش بینیا اشتباه از کار در میآیند
۶۰	ارزشیابی آموزش گروههای کوچک
۶۴	منابع مطالعه
۶۵	فصل چهارم: تدریس در گروههای بزرگ
۶۵	مقدمه
۶۵	یادگیری دانشجو
۶۸	ساختار تدریس در گروههای بزرگ
۶۹	دانشجویان چه انتظاری از مدرس دارند
۶۹	آماده شدن برای تدریس
۷۵	ارائه درس
۷۸	چه راهکارهای فعال دیگری در یادگیری در دسترس هستند؟
۸۷	هنگامیکه پیش فرضها اشتباه از کار در میآیند
۸۹	ارزشیابی سخنرانی
۹۱	نتیجه گیری نهانی
۹۶	منابع مطالعه
۹۷	فصل پنجم: ارائه مطلب در یک کنفرانس (نشت علمی)
۹۷	مقدمه
۹۷	ارائه یک مقاله
۹۸	آماده کردن مقاله
۱۰۳	آماده کردن خلاصه مقاله و نقش شما در برگزاری کنفرانس
۱۰۴	آنچه را که روز کنفرانس باید انجام دهید
۱۰۸	آماده کردن پوستر کنفرانس
۱۱۰	ریاست یک جلسه کنفرانس
۱۱۵	منابع مطالعه
۱۱۶	فصل ششم: تدریس عملی و کلاسهای آزمایشگاهی
۱۱۶	مقدمه
۱۱۷	ویژگیهای یک معلم اثر بخش در کلاس درس عملی
۱۱۸	اهداف تدریس عملی و آزمایشگاهی
۱۲۰	طرح درس و روشهای تدریس

۱۲۷	روشهای جایگزین
۱۳۰	ارزشیابی
۱۳۱	طرح و تنظیم یک درس آزمایشگاهی (جمع بندی)
۱۳۲	منابع مطالعه
۱۳۳	فصل هفتم: آماده کردن مواد آموزشی و یادگیری و استفاده از فناوریهای آموزشی
۱۳۳	مقدمه
۱۳۴	اصول اساسی در آماده کردن مواد تدریس و یادگیری
۱۳۵	انواع مواد آموزشی و کمک آموزشی
۱۳۶	۱. پروژکتور اورهد
۱۴۱	۲. پروژکتور اسلاید
۱۴۵	۳. دستگاه پخش اطلاعات صوت و تصویر بر روی پرده (Data Projector)
۱۴۶	۴. تخته سیاه و سفید
۱۴۸	۵. نوار و فیلم
۱۵۶	۶. دستگاه پخش اسلاید بصورت نوار (فیلم استریپ)
۱۵۸	۷. مواد و موضوعات چاپی
۱۶۰	۸. مواد و موضوعات منتشر شده در شبکه جهانی اطلاعات (World Wide Web)
۱۶۳	کاربرد فناوری در تدریس و یادگیری
۱۶۵	منابع مطالعه
۱۶۶	فصل هشتم: برنامه ریزی درسی
۱۶۶	مقدمه
۱۶۷	چه کسی باید مسئول امر برنامه ریزی باشد؟
۱۶۸	محتوای درس
۱۷۰	دانشجویان
۱۷۵	اهداف کلی و اهداف رفتاری
۱۷۶	نوشتن هدفهای رفتاری
۱۸۲	انتخاب روشها و ربط دادن به فعالیتهای یادگیری و تدریس
۱۸۵	مرتبط کردن هدفها با روشهای ارزشیابی
۱۸۸	مرحله بندی و سازماندهی یک درس
۱۸۹	ملاحظات و نکات دیگری درباره طراحی دروس
۱۹۰	ارزشیابی درس
۱۹۳	منابع مطالعه

فصل نهم : ارزشیابی دانشجویان	۱۹۴
مقدمه	۱۹۴
هدف ارزشیابی	۱۹۴
آنچه که شما باید در باره سنجش و ارزشیابی در آموزش بدانید	۱۹۷
روشهای ارزشیابی	۲۰۳
انواع روشهای ارزشیابی	۲۰۳
۱. ارزشیابی از طریق سئوالات انشایی یا تشریحی	۲۰۴
۲. سئوالات کوتاه پاسخ یا تصحیح ساده	۲۱۰
۳. آزمونهای عینی	۲۱۲
۴. مشاهده مستقیم	۲۲۲
۵. ارزشیابی شفاهی	۲۲۵
۶. ارزشیابی عملی سازمان یافته	۲۲۷
۷. خود آزمایی	۲۲۸
۸. پرونده و کارنامه یادگیری دانشجو	۲۲۹
ارزشیابی دانشجویانی که دارای معلولیتهای جسمی و ذهنی هستند	۲۳۱
ارزشیابی دانشجویان به صورت گروهی	۲۳۴
کاربرد فناوری در ارزشیابی	۲۳۵
بازخورد به دانشجویان	۲۳۷
ارائه گزارش از نتایج ارزشیابی	۲۳۸
منابع مطالعه	۲۳۹
فصل دهم : ارزشیابی تدریس و یادگیری	۲۴۰
مقدمه	۲۴۰
ساختار و چهارچوب ارزشیابی	۲۴۱
ارزشیابی یادگیری و تدریس	۲۴۸
جمع بندی - تهیه چهارچوبی برای ارزشیابی تدریس خود	۲۵۶
منابع مطالعه	۲۶۹

بسمه تعالی

پیشگفتار مترجمین

کتاب حاضر که از آن تحت عنوان "راهنمای اساتید در تدریس در مراکز آموزش عالی" نام برده میشود و عنوان انگلیسی آن: "A Handbook for Teachers in Universities and Colleges" می باشد، کتابی است صرفاً تخصصی در حوزه علوم انسانی بطور کلی و رشته علوم تربیتی بعنوان زیر مجموعه آن بطور اخص که توسط دو استاد و صاحب نظر علوم تربیتی در دانشگاه آدلاید "کشور استرالیا به رشته تألیف در آمده است. چاپ اول این کتاب در سال ۱۹۸۹ میلادی انتشار یافت و بعدها بطور مرتب با اضافاتی تجدید چاپ گردید. کتاب حاضر که در سال ۲۰۰۰ میلادی انتشار یافت چاپ چهارم و در حقیقت ترجمه آخرین چاپی است که در اختیار خوانندگان قرار دارد. منظور اصلی نویسندگان از به رشته تحریر در آوردن این کتاب ارائه راهکارهایی برای بهبود و ارتقاء بخشیدن روشهای تدریس و آموزش در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی می باشد. هر چند توضیحات مبسوط در ارتباط با محتوای کتاب و کاربرد نظری و عملی آن در کلاسهای درس و کارگاههای آموزشی در بخش جداگانه ای تحت عنوان "پیشگفتار نویسندگان درباره چاپ چهارم کتاب" در صفحه هفت توسط خود نویسندگان بیان گردیده است، اما مترجمان اثر حاضر نیز با بررسی محتوای کتاب آن را پاسخی به نیازهای روزافزون اساتید و مدرسان دانشگاهها در کلیه رشته ها بویژه رشته علوم تربیتی در کشور خود میدانند که همواره جستجوگر و علاقمند به آموختن و بکار گرفتن روشهای نوین تدریس با استفاده از فناوریهای پیشرفته اطلاعاتی در تدریس و همچنین گسترش معلومات و مطالعات خود در این زمینه می باشند.

کتاب حاضر از آنجائیکه در برگیرنده آخرین یافته ها و تجربیات علمی و فناوری در آموزش و تدریس بویژه در سطح آموزش عالی می باشد و از آنجائیکه یکی از مخاطبان اصلی آن اساتید و مدرسان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هستند میتواند بعنوان یک راهنما و دستور العمل مورد استفاده این افراد در ارتقای کیفیت تدریس و گسترش تجارب آموزشی در کلاسهای آنها قرار گیرد. از سویی دیگر این اثر ترجمه چون در برگیرنده موضوعات و مباحث متنوعی در زمینه علوم تربیتی از جمله: روشهای

تدریس، مباحث پیشرفته در زمینه برنامه ریزی درسی، معرفی و چگونگی استفاده از مواد پیشرفته آموزشی و بکار گرفتن رسانه ها در تدریس، معرفی روشهای نوین یادگیری، بحث گسترده در مورد ارزشیابی و روشهای اعمال آن در مورد دانشجویان و اساتید و انواع ارزشیابی می باشد، میتواند بعنوان یک منبع جامع درسی مورد استفاده دانشجویان علوم تربیتی در مجموع و گرایش تکنولوژی آموزشی بطور اخص قرار گیرد. همچنین بخشی از جداول، کاربردها، اشکال، مثالها و تمرینات متنوعی که از موضوعات درسی مختلف در این کتاب آورده شد و توسط مترجمان با دقت از نسخه اصلی به فارسی برگردانیده شده، تأکیدش بیشتر بر روی دروس عملی، آزمایشگاهی، و یا کارگاهی خارج از کلاس درس می باشد که خود نیز می تواند راهگشایی باشد. برای حل مشکلات کلیه دانشجویان در تهیه و تدوین و طراحی پروژه های عملی و تحقیقاتی و میدانی خود.

در پایان مترجمین کتاب حاضر بر خود لازم می دانند که از آقای محمد جواد یداللهی فر مشول انتشارات دانشگاه بوعلی سینا که با بردباری و علاقمندی تسهیلات لازم را برای چاپ و نشر این اثر فراهم نمودند تشکر و قدردانی کنیم. در ضمن اعتقاد داریم که کار ما خالی از نقص نیست لذا از خوانندگان گرامی، اساتید بزرگوار، دانشجویان عزیز و سایر همکاران دانشگاهی درخواست می نمائیم که ما را از نظریات، پیشنهادات و انتقادات خود در مورد این اثر آگاه نمایند تا به یاری پرودگار در چاپهای آتی مورد توجه و اصلاح قرار گیرد.

مترجمان کتاب:

۱. دکتر رضا ایزدی
۲. دکتر محمد جعفر بنی اردلان
۳. دکتر منصور غلامی

فروردین ماه ۱۳۸۴

پیشگفتار نویسندگان درباره چاپ چهارم کتاب حاضر

فروش بسیار گسترده این کتاب نشان دهنده نیاز به وجود یک کتاب در ارتباط با روش تدریس در دانشگاه که هم کاربردی و هم مطالب آن ساده برای خواندن باشد را مشخص می کند. ما از اینکه در موارد زیادی کشف کرده ایم که این کتاب در کشورهای زیادی به خصوص جوامعی که در آنها انگلیسی زبان بومی آنها نیست مورد استفاده قرار می گیرد خوشحال هستیم. این موضوع نشان دهنده آن است که دیدگاه ما راجع به دسترسی سریع و روان به مطالب، مورد توجه قرار گرفته است.

آماده کردن چاپ چهارم این کتاب چالشهای زیادی را جلوی پای ما قرار داده است. به طور واضح و آشکار، تغییرات زیادی در سالهای گذشته و از آن زمانی که ما چاپ سوم این کتاب را در سال ۱۹۹۵ آماده کردیم اتفاق افتاده است. رشد و گسترش در استفاده از اینترنت و سایر فناوریهای الکترونیکی در امر تدریس به خصوص در کشورهای غربی خیلی وسیع و عمیق بوده و سئوالات زیاد و مهمی را مطرح می کند. فشار روی مؤسسات آموزشی که از هزینه ها خود بکاهند و بجای آن سطح کیفی آموزش را ارتقاء بدهند در یک حرکت مسئولانه تشدید گردیده است. در بیشتر دانشگاهها بیش از همیشه مشارکت در برنامه های طراحی شده که در آن به معلمان آموزش داده شود که چگونه تدریس کنند، به صورت اجباری در آمده است و ما این را می دانیم که کتاب ما به عنوان یک متن اصلی در این برنامه به طور موفقیت آمیزی مورد استفاده و استقبال قرار گرفته است. در چاپ حاضر کوشش کردیم که با این تغییرات مواجه شویم و با یک سری راهکارهای عملی آنها را مورد توجه قرار بدهیم.

اول، ما این نیاز را احساس کردیم که فصول این کتاب را باید طبق نیازهای روز در آنها تجدیدنظر کرد و مطالب جدیدی که تحولات اخیر را در بر می گیرد باید در آنها وارد کرد.

دوم، اطمینان کسب کنیم که در جریان و ارتباط با نیازهای خوانندگان خود هستیم، ما از این فرصت استفاده کرده ایم که نقاط قوت و ضعف آخرین چاپ کتاب را مورد ارزیابی قرار بدهیم و آنچه را که در این مقوله آموختیم به آن توجه خاص داشته باشیم.

سوم، در حالی که ما ماهیت عملی کتاب و محتوی آن را همچنان حفظ کرده ایم، احساس می کنیم که مناسب باشد تا نگرش خود و ساختار کتاب را براساس آنچه که فهم کنونی ما از یک یادگیری مؤثر در آموزش عالی است استوار کنیم. بنابراین خوانندگان با یک نظم و سلسله مراتب متفاوتی از آنچه که در چاپها قبل این کتاب وجود داشت توجه خواهند کرد که در آن آموخته های دانشجویان مورد توجه ویژه قرار گرفته و راهکارهایی اتخاذ گردیده که به نظر می آید کیفیت یادگیری آنها را ارتقاء ببخشید.

موقعی که ما این کتاب را به رشته تحریر در می آورديم فلسفه ما این بوده که مطالب مفیدی را برای اساتید دانشگاهها و دانشکده ها که هم جنبه عملی داشته باشد و هم ساده و روان برای خواندن باشد برای آنها تهیه کنیم. قصد ما این نبوده است که این کتاب صرفاً یک کتاب مرجع و درسی باشد. دیدگاه ما همیشه این بوده است که با تکیه بر چاپهای قبل کتاب به تکمیل آنها نیز پردازیم. فروش و درخواست ناشر برای چاپ جدید این کتاب نشانگر این است که دیدگاه ما درست بوده و ما سعی می کنیم در چاپ حاضر هم روی آن تکیه کنیم. از طرفی، همزمان ما این تشخیص را می دهیم که تحقیقات و مطالعات زیادی در آموزش عالی در دو دهه اخیر انجام شده است و سطح درک و فهم و بها دادن به عملکردهای آموزشی در مؤسسات آموزش عالی در سرتاسر جهان گسترده و عمیق گشته است.

در پاسخ به این تحولات عمده، ما فکر کردیم که بسیار حائز اهمیت خواهد بود. که معنی از یافته های اصلی این پژوهش را به طور خلاصه ارائه بدهیم و بعضی از دیدگاههای مشخصی خودمان را که در ساختار و معرفی این کتاب نقش داشته است مشخص کنیم. امیدواریم که ارائه

این اثر انگیزه بشود که شما درباره یافته ها و مطالب این کتاب تفکر و اظهار نظر نمائید و در نهایت روشهای عملی آموزش خود را براساس آنها قرار بدهید.

در یک مطالعه میدانی گسترده، دو پژوهشگر "پاسکارلا*" و "ترنزینی**" با گردآوری بیش از ۲۰۰ سال پژوهش تجربی روی این موضوع که چگونه دانشجویان با حضور در دانشگاه دچار تغییر و تحول می گردند دو مطلب عمده را در ادبیات تحقیق خود به آن اشاره کردند که فکر می کنیم ارزشی را داشته باشد که در اینجا از آنها نقل کنیم:

اولین مطلب در ارتباط با نقش محوری افراد مختلف در زندگی دانشجو می باشد حال می خواهد این افراد دانشجویان دیگر یا اساتید آنها باشند. ویژگیها و فضای یادگیری که اینها ایجاد می کنند اساس و مبنی می شود برای ایجاد انگیزش در دانشجویان که برای امر یادگیری و تغییر در تمام زمینه ها لازم است.

مطلب دوم، میزان ظرفیت، کوشش و مشارکت دانشجو در ساختار علمی و غیر علمی مؤسساتی است که در آن حضور دارد. هرچه بیشتر دانشجو از خود کوشش و سرمایه گذاری بیشتری نشان بدهد، احتمال بازیافت تربیتی و فردی این سرمایه گذاری در محصولات و برون دادهای دانشگاهی بیشتر خواهد بود.

نتایج این کتاب چیزی مانند دو طرف یک معامله یا قرارداد را پیشنهاد می کند، از یک طرف مسئولیتی برای اساتید تعیین می کند که یک فضای یادگیری را براساس تعامل بین استاد و دانشجو همچنین بین دانشجویان ایجاد کنند و از طرفی هم مسئولیتی برای دانشجویان که به طور فعال در ساختار علمی و غیر علمی مؤسسه آموزشی خود مشارکت داشته باشند. اینها موضوعاتی هستند که ما به آنها خواهیم پرداخت و نظریاتی را درباره اینکه چگونه بشود به آنها جامه عمل پوشاند بیان خواهیم کرد.

* pascarella

** Terenzini

از طرفی، تحقیقات معیارهای مشخصی را از یک یادگیری و تدریس خوب که می تواند قابلیت تعمیم و گسترش بالایی به خصوص در جنبه عملکردی داشته باشد نشان می دهد. این معیارهای مشخص راهکارهایی را در حرفه ما به عنوان معلم ارائه می دهد که ما از این فرصت استفاده کرده و آنها را در این کتاب به تصویر کشانده ایم. ما به این نتیجه رسیدیم که اگر این معیارها را تحت عناوین ذیل معرفی کنیم مفید خواهد بود.

الف: ارتباطات

روشی را که شما اتخاذ می کنید که با دانشجویان خود ارتباط برقرار کنید و یا طریقی را که شما به آنها یاری می رسانید که با یکدیگر ارتباط برقرار کنند بسیار حائز اهمیت است. پر واضح است که توجه اندک به محتوی آموزشی یا روشها و تکنیکهای آموزشی (مانند تأثیرات شگرف تکنولوژی ارتباطات) که در آن ما بخواهیم نقش مداخله گر دانشجویان را در تمام زمینه های آن نادیده بگیریم یک فعالیت بی ثمر و بی ارزش خواهد بود که ما داریم ادامه می دهیم. علاقه اصیل و واقعی به دانشجویان، کارهای آنان، علاقه و حضور آنان در ارتباط با موضوع درس، علاقه آنها به ارائه باز خورد مناسب و داشتن روحیه شاد و خندان، همگی ویژگیهایی هستند که یک استاد اثربخش با آنها شناسایی می شود.

۲- سازمان دهی:

شفاف و واضح بودن هدفها، ساختار دروس، برنامه ریزی دقیق، آمادگی و مشخص کردن انتظارات و تشخیص موقع و درست امور، مفاهیم اساسی هستند در سازماندهی و اداره یک برنامه آموزشی توسط یک استاد، دانشجویان به دنبال شفافیت و سازماندهی منظم در نحوه ارائه درس هم در چهارچوب برنامه و هم در سطح کلاس درس می باشند. یکی از جنبه های سنوال دیگر سازمان دهی میزان تعادل و توازن است که ما بین اهداف، فعالیت های یادگیری و تدریس و ملاکهای ارزشیابی برای دانشجویانمان در نظر می گیریم.

۳- دستورالعمل (راهکار)

این ویژگیها، مهارتها و تواناهایی را مانند توضیح واضحات مباحث درس، کاربرد مواد آموزشی، انگیزش افکار و کاربرد راهکارهایی برای مشارکت فعال و بروشور دانشجویان در یادگیری توسط خودشان را توصیف می کند.

۴- ارزیابی آموخته های دانشجو و ارزشیابی تدریس

این ویژگی بیشتر مرتبط است با دستورالعمل و دستور کار، ارزیابی کردن به عنوان یک ابزار برای یادگیری و ارائه بازخوردهای مفید و مداوم در مورد فعالیت دانشجویان از ویژگیهای برجسته یک تدریس خوب می باشد.

همچنین موضوع در مورد ارزشیابی در همه صادق است که مفهوم تلویحی است آن کسب معلومات از دانشجویان در ارتباط با اثرات تدریجی خود مدرس و کسب خطیر سوء برداشتها و سوء تفاهمات دانشجویان، دیدگاههای آنها نسبت به مطالعه و نگرش آنها نسبت به خود درس و آنچه که شما به عنوان مدرس انجام می دهید یا از انجام آن سرباز می زنید می باشد.

۵- موضوعات و معلومات درسی :

در حالی که نمی توان اهمیت داشتن مهارت و معلومات لازم را در رشته فرد نادیده انگاشت، لازم است که با این نگرش که در بین خیلی از همکاران دانشگاهی قرار دارد و معلومات را تنها ویژگی یک استاد اثربخش می دانند ... مقابله کرد، لذا در سایر زمینه ها هم باید به همان میزان با صلاحیت و کاردان بود.

۶- موضوعات مهم دیگر :

در نهایت مسائل و موضوعات مهم دیگری هم هستند که ویژگی خاصی به مسائل آموزش عالی کنونی ما می دهند. بعضی از ویژگیها با یک نوآوری و یا مفهوم تازه در آموزش عالی ما فاصله زیادی دارند، اما آنچه که جدید و نو است شناخت واقعی آنهاست و از طرفی علاقه و اراده ای که آنها را به یک جهت سازنده سوق دهد. ما علاوه بر نجم کاربردی تحقیقاتی که در این زمینه

انجام گرفته، کوشش کرده ایم که این راهکارها را معرفی کنیم. ما همچنین این آگاهی را داریم که خیلی از اساتید دانشگاه از فرهنگهای مختلف و متنوع کتاب ما را مورد استفاده قرار می دهند. به همین دلیل در مواردی که مقتضی باشد ما نکاتی را که با موضوعات ذیل مرتبط باشند به شرح ذیل اشاره می کنیم.

الف: طیف گوناگونی از جامعه دانشجویی و توجه و اهمیت به اینکه یک میزان متعادل و مساوی در ارائه خدمات آموزشی در مورد آنها اجرا بشود.

ب: راهکارهایی برای جهانی کردن آموزش عالی - از اهداف این کتاب جهانی کردن آموزش عالی است که از این طریق ما ابعاد آموزش عالی را با تجاری که از طریق برنامه ریزی و فعالیت های یادگیری که ابداع می کنیم ارتقاء بخشیده و آن را در اختیار دانشجویان قرار بدهیم.

ج: گسترش شناخت و آگاهی در تحقیقات و عملکردهایی که در جنبه های عاطفی یادگیری و تدریس انجام می گیرد. بعضی از پژوهشها و مقالات کنونی موضوعات مورد توجه شان بیشتر جنبه های غیر علمی کارهای ما اساتید است و راهکارهایی را معرفی می نمایند که نتایجی را بر اساس پذیرش صادقانه احساسات و نگرش های اساتید و دانشجویان بطور یکسان مورد توجه قرار می دهد.

د: یادگیری مادام العمر

این ارائه یک سری تمرینات است تا یادگیری برای تمام طول مدت حیات فرد مسیر گردد. از اولویت های این تمرینات شناخت روش هایی است که از آن طریق دانشجویان به یادگیری می پردازند و بنیاد این شناخت را بر روش می گذارند که در آن بتوانیم تدریس خود را برنامه ریزی کرده و بعداً پیاده کنیم. یک نتیجه عمده و مهم نگرش به یادگیری مادام العمر تمایل و علاقه دانشجو به ادامه یادگیری است که توسط ظرفیت و توانایی خود دانشجو میسر خواهد شد.

ه - انعطاف پذیری وسیع در یادگیری و اشکال مختلف تدریس و مواد آموزشی مورد استفاده

ی: تکنولوژی به عنوان یک ابزار وسیله در یادگیری و در تدریس، اما نه به عنوان یک هدف و نقطه پایانی محض

استفاده از کتاب موجود

در نگارش کتاب موجود کوشش شده نیاز اساتید بر کار را که توجه اصلی آنها مستقیماً دسترسی به یک سری نظریات و افکار نو در مسائل اساسی مربوط به یادگیری و تدریس بدون اینکه وارد یک سری نظریات و گفته های دشوار و غیرقابل فهم باشند بر آوریم. ما به نحوی کتاب را طراحی کرده ایم که شما مستقیماً و سریعاً می توانید به موضوع مورد علاقه خود دسترسی پیدا کنید. از طرفی در این چاپ ما یک راهکار شفاف و منطقی را در تنظیم و ترتیب صفحات کتاب انجام داده ایم. ما کتاب را با یک نگاه کلی به فرایند یادگیری توسط دانشجویان و همچنین نظریات و عقایدی در مورد اینکه چگونه شما می توانید امر پژوهش در یادگیری و در تدریس خود بکار ببرید شروع می کنیم. دنباله مباحث فصول کتاب به ترتیب از تدریس بر مبنی دانشجو محوری تا موضوعات کلی و عمومی مانند برنامه ریزی درسی و ارزشیابی ادامه پیدا می کند. به عنوان یک راهنمایی کلی برای استفاده بهینه از این کتاب ما پیشنهادات ذیل را ارائه می دهیم.

۱- یک دیدگاه یا مجموعه از راهکارها را که به نظر می آید نیازها و علائق شما را برآورده کند انتخاب کنید.

۲- در مورد بازتاب های استفاده از یک اندیشه و تفکر با دانشجویان خود و اینکه این تفکر و دیدگاه را خود در شرایط مختلف اعمال کنید دقیقاً مطالعه کنید. هیچگاه از نظریات و پیشنهادات ما چشم بسته یا بدون نقد و بررسی پیروی نکنید.

۳- طرحی را تهیه کنید که در آن واقعاً شما چگونه یک نظریه و مبحث را در عمل مورد استفاده قرار می دهید، برای مثال اگر شما فرضاً بخواهید مبحث ارزشیابی را که در فصل سوم به آن اشاره شده است مورد استفاده قرار بدهید، باید طرح خود را در مورد اینکه چگونه یک جدول زمانی را با دانشجویان خود تنظیم می کنید و اینکه واقعاً شما چه می گوئید و یا چه انجام می دهید همچنان

که مراحل انجام عملی این طرح پیش می رود تهیه کنید. بخش عمده از یک طرح و برنامه چگونگی کاربرد روشی خواهد بود که در آن دانشجویان با موضوع اصلی آن آشنا بشوند.

۴- موضوع و مبحث مورد نظر را مطابق طرح خود پیاده کنید.

۵- موفقیت یا شکست موضوع و طرح مورد نظر خود را با دانشجویان خود مورد بحث و بررسی قرار دهید.

۶- موضوع مورد بحث خود را مجدداً مورد واری قرار دهید از تجارب و بررسی اولیه خود یاد بگیرید که چگونه در تجدیدنظر در طرح و برنامه های خود دقت به خرج دهید.

۷- بعضی پیشنهادات را که برای مطالعه در مورد موضوعی که روی آن کار می کنید ارائه می شود جدی بگیرید. تجربه ما این است که موضوعات و مباحثی که در این کتاب مطرح می گردد مفید و سازنده خواهد بود و باعث خواهد شد که شما از تدریس خود احساس رضایت کرده و همچنین نتایج یادگیری مفیدی را نصیب دانشجویان شما بکنید و این موضوعی است که نه تنها شما بلکه افراد بیشتری هم قبلاً این واقعیت را کشف کرده اند.

۱- رابرت کانون*

۲- دیوید نیوبل*

آدلاید، ۲۰۰۰***

* Robert Cannon

** David Newble

*** Adelaide, 2000